

Multipli mijelom u Srednjoj Europi i Baltiku

Podrška ranom i ravnopravnom pristupu skrbi s ciljem unapređenja ishoda liječenja¹

Hrvatska

uz podršku Johnson&Johnson Innovative Medicine

Istraživanje procjenjuje put oboljelih od multiplog mijeloma kroz zdravstveni sustav u 10 srednjoeuropskih i baltičkih (CEB) zemalja.

Sažetak Economist Impact istraživanja

ECONOMIST
IMPACT

Podržao

Johnson&Johnson

Multipli mijelom u Srednjoj Europi i Baltiku: **Hrvatska**

EM-159558, lipanj 2024.

Sažetak Economist Impact istraživanja

Ciljevi istraživanja

1. Identificirati nedostatke i prilike za napredak u putu oboljelih kroz zdravstveni sustav
2. Unaprijediti ishode puta oboljelih kroz zdravstveni sustav
3. Pomoći u rješavanju rastućih izazova povezanih s multiplim mijelomom

Na čemu se istraživanje temelji?

Stručna literatura, stručne rasprave i intervjui s kliničkim stručnjacima, vodećim znanstvenicima, kreatorima politika i zagovornicima pacijenata.

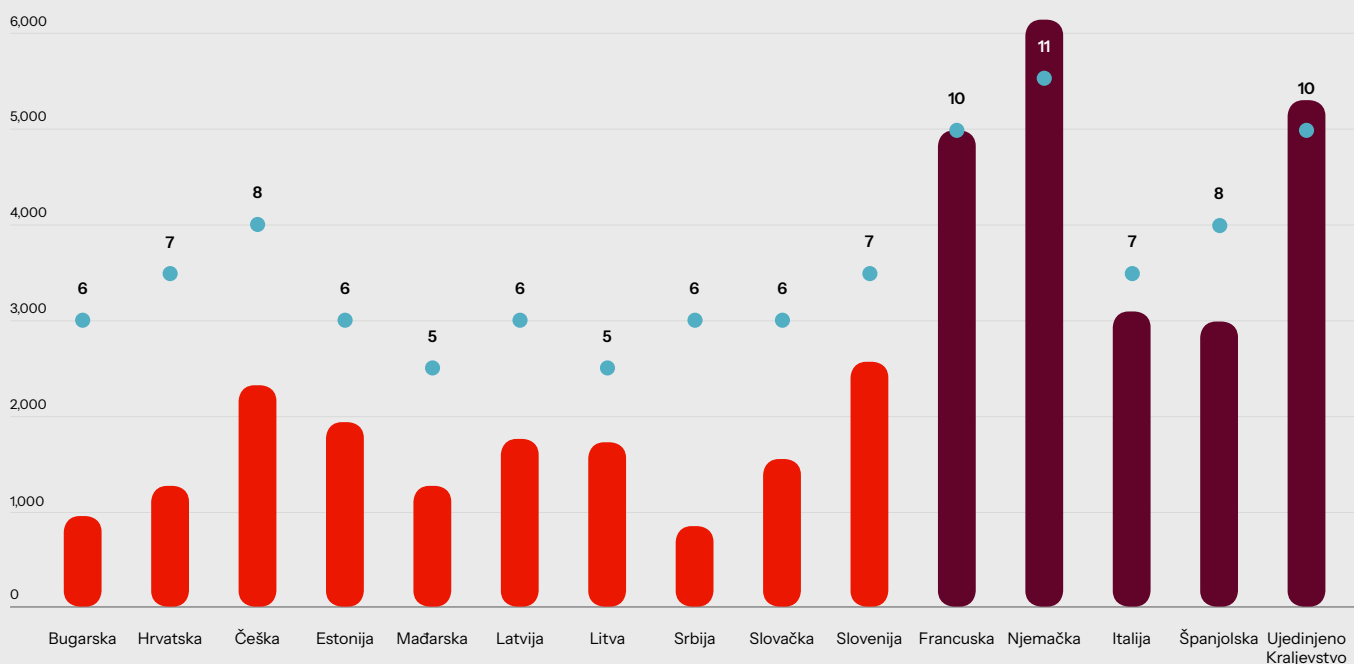
ECONOMIST IMPACT

Podaci iz ovog sažetka temelje se na podacima korištenima u **Economist Impact** istraživanju. Osim toga, sažetak je nadopunjen lokalnim i drugim relevantnim podacima za zemlju kako bi pružio sveobuhvatniji prikaz.

Kakva je situacija u CEB regiji?

Državni izdaci za zdravstvo u CEB regiji i EU5 zemljama²

● Državni izdaci za zdravstvo po glavi stanovnika (€) ● % BDP-a

² World Health Organization. Global Health Expenditure Database, 2021

Utjecaj zdravstva na BDP

Ulaganje u zdravstvo može biti ključno za budući rast i donijeti značajan društveni i ekonomski povrat³

Učinkovitije zdravstvo

- Manje preuranjenih smrti
- Manje bolesti
- Veći broj zdravih i radno sposobnih građana
- Povećanje produktivnosti

Veći BDP

³ McKinsey Global Institute (2020), Prioritizing health: A prescription for prosperity *Podaci nisu dio izvješća Economist Impact istraživanja

Multipli mijelom: Ključne brojke

Multipli mijelom je neizlječivi rak krvi koji obično **nastaje u koštanoj srži**.

Čini **10%** svih karcinoma krvi i **drugi je najčešći rak krvi u svijetu**.

 Brzo prelazi iz stanja bolesti s brzim smrtnim ishodom u kroničnu bolest.

CEB regija zaostaje za Zapadnom Europom u ishodima liječenja mijeloma

Zapadna Europa

83.2

CEB

61.5

Globalna studija koja ispituje **Indeks kvalitete skrbi za oboljele od mijeloma (QCI)** otkrila je da Zapadna Europa (QCI 83.2) ima znatno više rezultate u usporedbi sa Srednjom Europom i Baltičkom regijom (QCI 61,5), pokazujući razlike u kvaliteti skrbi koja se pruža pacijentima s mijelomom.⁴

**QCI je složena mjera koja uzima u obzir četiri omjera: smrtnost prema incidenciji, prevalenciju prema incidenciji, godine života invalidnosti (DALY) prema prevalenciji i YLL prema godinama izgubljenog života zbog invaliditeta (YLD), gdje viši rezultati ukazuju na bolju kvalitetu skrbi.

⁴ Geng J, Zhao J, Fan R, et al. Global, regional, and national burden and quality of care of multiple myeloma, 1990-2019. J Glob Health. 2024;14:04033.

Postotak povećanja učestalosti i **stope smrtnosti** (ASIR i ASDR) od mijeloma između 1990. i 2019. u Srednjoj i Istočnoj Europi u usporedbi sa Zapadnom Europom⁵

● Povećanje ASIR-a (dobno standardizirana pojavnost na 100.000 stanovnika)

● Povećanje ASDR-a (dobno standardizirana smrtnost na 100.000 stanovnika)

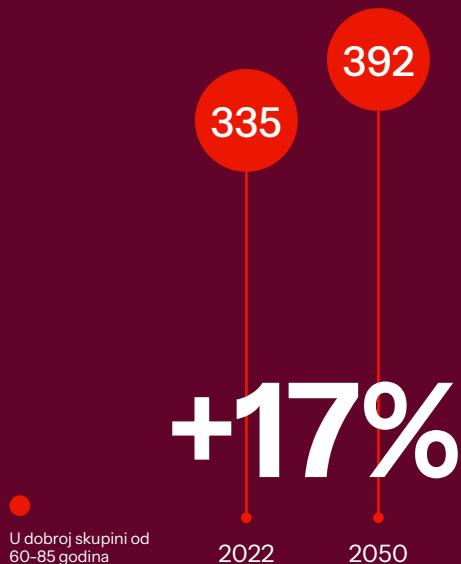

Istočna Europa: Bjelorusija, Estonija, Latvija, Litva, Moldavija, Rusija, Ukrajina; Srednja Europa: Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Češka, Mađarska, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Poljska, Rumunjska, Srbija, Slovačka, Slovenija; Zapadna Europa: Austrija, Belgija, Francuska, Njemačka, Lihtenštajn, Luksemburg, Monako, Nizozemska, Švicarska

⁵ Zhou L, Yu Q, Wei G, et al. Measuring the global, regional, and national burden of multiple myeloma from 1990 to 2019. BMC Cancer. 2021;21(1):606.

Učestalost

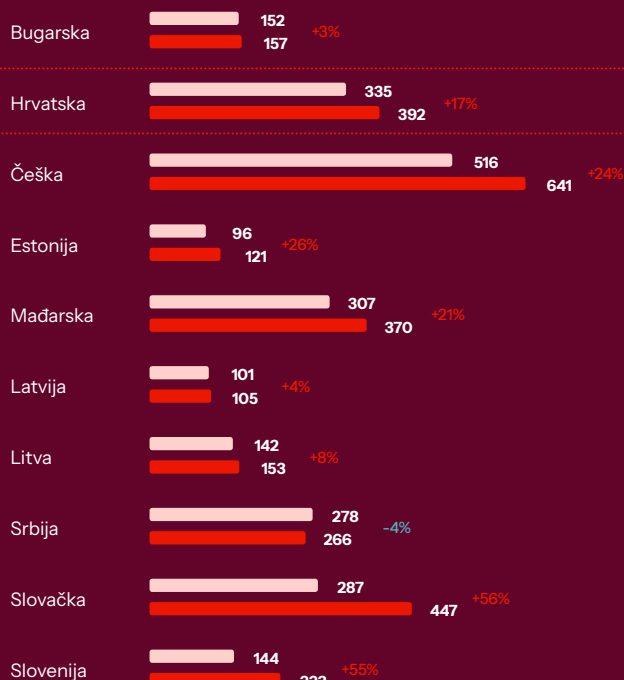
Procijenjeni broj novooboljelih u Hrvatskoj od 2022. do 2050.⁶

⁶ Međunarodna agencija za istraživanje raka. Procijenjeni broj novih slučajeva od 2022. do 2050., oba spola, dob [60-85*], multipli mijelom. "Rak sutra". Lyon: Svjetska zdravstvena organizacija; 2024.

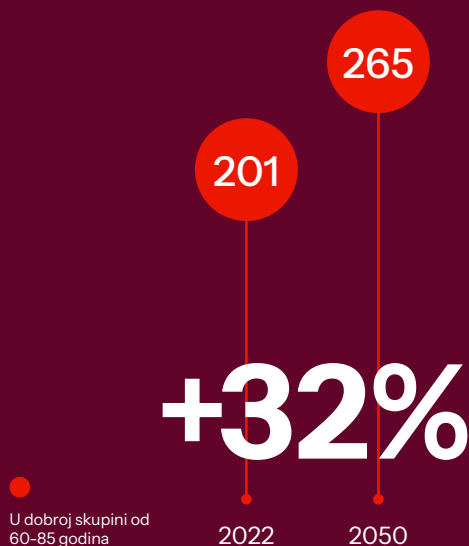
Prikaz CEB regije

● Procijenjeni broj novooboljelih u 2022. ● Procijenjeni broj novooboljelih do 2050.

Smrtnost

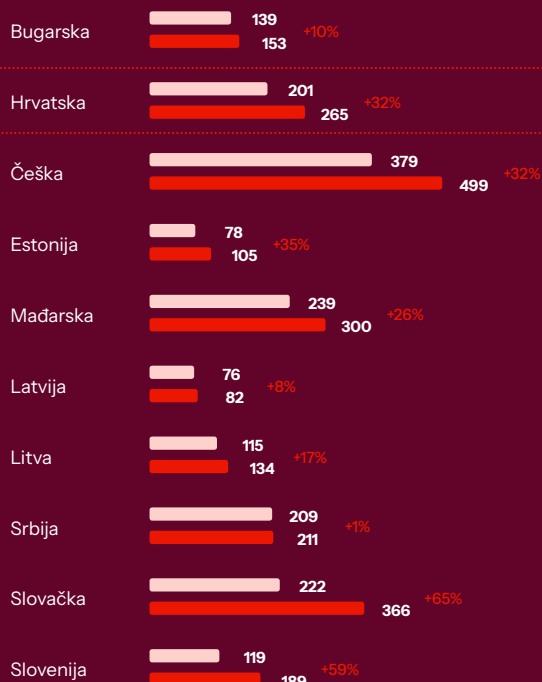
Procijenjeni broj umrlih od mijeloma u Hrvatskoj od 2022. do 2050.⁷

⁷ Međunarodna agencija za istraživanje raka. Procijenjeni broj novih slučajeva od 2022. do 2050., oba spola, dob [60-85*], multipli mijelom. "Rak sutra". Lyon: Svjetska zdravstvena organizacija; 2024.; 2024.

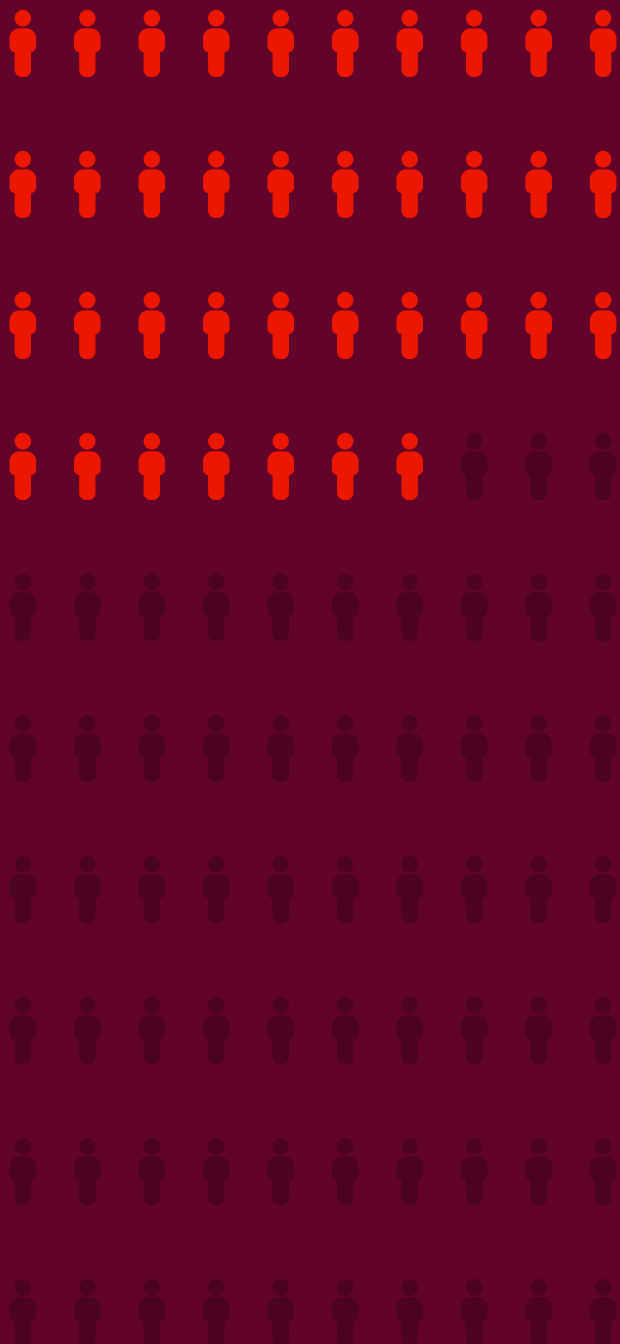
Prikaz CEB regije

● Procijenjeni broj umrlih u 2022. ● Procijenjeni broj umrlih do 2050.

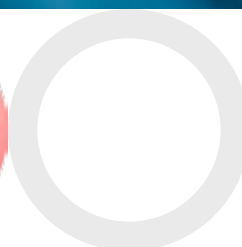
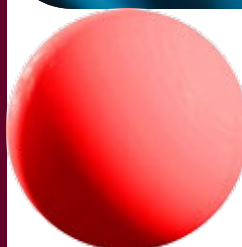

Dobne skupine oboljelih^{8 9 10}

37%
oboljelih mlađe
je od 65 godina.

**Veći broj mlađih
osoba u dobnim
skupinama
od 30 do 50
godina.**

⁸ Palumbo A, Anderson K. Multiple myeloma. N Engl J Med. 2011 Mar 17;364(11):1046-60.

⁹ Mousavi, S.E., Ilaghi, M., Aslani, A. et al. A population-based study on incidence trends of myeloma in the United States over 2000-2020. Sci Rep 13, 20705 (2023). <https://doi.org/10.1038/s41598-023-47906-y>

¹⁰ Cancer Research UK. Myeloma incidence trends over time. Dostupno na: <https://www.cancerresearchuk.org/healthprofessional/cancer-statistics/statistics-by-cancer-type/myeloma/incidence#heading=Two>

Dostupnost inovacija

Prosječno kašnjenje dolaska inovativnih terapija na tržište¹¹

¹¹ IQVIA, EFPIA Patient W.A.I.T. Indicator 2022 survey.

Dostupnost prve linije liječenja u skladu s EHA-ESMO preporukama¹²

● Dostupno kroz obvezno zdravstveno osiguranje ● Dostupno kroz obvezno zdravstveno osiguranje uz ograničenja ● Nije dostupno kroz obvezno zdravstveno osiguranje

Pacijenti koji ispunjavaju uvjete za autolognu transplantaciju matičnih stanica

Pacijenti koji ne ispunjavaju uvjete za autolognu transplantaciju matičnih stanica

CEB regija	Pacijenti koji ispunjavaju uvjete za autolognu transplantaciju matičnih stanica			Pacijenti koji ne ispunjavaju uvjete za autolognu transplantaciju matičnih stanica		
	Uvodna terapija: Dara-VTd	Uvodna terapija: VRd	Terapija održavanja: Lenalidomid	Dara-Rd	Dara-VMP	VRd
Bugarska	✗ [^]	✓	✓	✓	✗	✗
Hrvatska	✗	✓	✓	✗ [*]	✗ [*]	✓
Češka	✗	✓	✓	✗	✗	✓
Estonija	✗	✓	✓	✗	✗	✓
Mađarska	✗	✓	✓	✗	✗	✓
Latvija	✗	✓	✓	✗	✗	✓
Litva	✗	✗	✗	✗	✓	✗
Srbija	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Slovačka	✓	✗	✓	✗ [*]	✓	✓
Slovenija	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Zapadna Europa						
Njemačka	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ujedinjeno Kraljevstvo	✓	✓	✓	✓	✗	✓
Francuska	✓	✓	✓	✓	✓	✗
Italija	✓	✓	✓	✓	✓	✗
Španjolska	✓	✓	✓	✓	✓	✗

Terapijske mogućnosti

Dara-VTd: daratumumab, bortezomib, talidomid, deksametazon; VRd: Bortezomib, lenalidomid, deksametazon; Dara-Rd: Daratumumab, lenalidomid, deksametazon; Dara-VMP: Daratumumab, bortezomib, melfalan, prednizolon

¹² MPE Atlas i razgovori sa stručnjacima

* Uvršteno na listu lijekova od lipnja 2024.

[^] Daratumumab, bortezomib, deksametazon dostupni su preko HZZO-a, ali talidomid nije

Ključni izazovi

01

Zakašnjeli pristup inovativnim terapijama

- o dugotrajni postupci odobravanja i administrativna opterećenja
- o manja ulaganja u zdravstvo
- o nedovoljna osviještenost o bolesti

02

Nedostaci u putu pacijenta kroz zdravstveni sustav

- o zakašnjela dijagnoza
- o ograničen pristup sveobuhvatnim multidisciplinarnim centrima za skrb i liječenje

03

Nedostatak podatkovne infrastrukture i registara

- o otežano precizno mjerenje opterećenja bolešću u smislu ishoda i troškova

04

Inovacija se gleda kao trošak, a ne kao ulaganje

- o ograničeno prepoznavanje vrijednosti inovacije

Ključne preporuke

01

Optimizirati put pacijenta kroz zdravstveni sustav kako bi se poboljšali ishodi liječenja

02

Osigurati jednak pristup ranoj dijagnozi i najboljoj mogućoj terapiji

03

Prioritizirati prikupljanje točnih podataka kako bismo razumjeli teret multiplog mijeloma na zdravstvo, društvo i gospodarstvo

04

Potaknuti suradnju dionika kako bismo se što bolje suočili s postojećim i nadolazećim izazovima mijeloma

Glavni zaključci za Hrvatsku

Optimizirati put pacijenta kroz sustav

Pojednostaviti upućivanje specijalistima, razviti smjernice za svakodnevnu skrb i uspostaviti standardizirane protokole kako bismo osigurali da pacijenti s multiplim mijelomom dobiju najbolje moguće liječenje.

Liječenje multiplog mijeloma promatrati kao ulaganje

Potrebno je promijeniti narativ kako bismo na liječenje multiplog mijeloma počeli gledati kao na ulaganje koje donosi ne samo zdravstvenu i društvenu, već i ekonomsku korist.

Bolji podaci za donošenje boljih odluka

Uspostaviti, održavati i koristiti podatkovnu infrastrukturu i registre za donošenje odluka temeljenih na podacima.

